

Antwoorden op niet – volledig - beantwoorde vragen tijdens de gebiedsavond van 22 september 2014 over de wateroverlast in bemalingsgebied De Tol in de periode van 28 juli tot en met 1 augustus 2014

Beantwoording: Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en gemeente Stichtse Vecht

Documentnummer: DM 869261

Versiedatum: 13 oktober 2014

Status: Definitief (voor publicatie op de site)

- 1. Anders dan in oktober 2013 zat de boezem volgens waarnemingen van inwoners als gevolg van eerdere neerslag al behoorlijk vol. Wat ook opvalt: is dat het peil in de Grote Heicop volgens inwoners voortdurend *hoog* bleef. Je pompt er natuurlijk water in maar het heeft ook verbinding met het Amsterdam-Rijnkanaal, en dat had geen grote opzet dus je zou verwachten dat het water daarvandaan betrekkelijk snel zou opstromen naar het Amsterdam-Rijnkanaal. Maar dat ging trager dan je zou verwachten. Hoe kan dat? Wat was daar aan de hand? Want als zowel het waterschap Amstel, Gooi en Vecht als HDSR water uitslaan op die boezem, op maximale hoeveelheden, waarom zakt het dan niet sneller? Waarom kan het dan niet méér afvoeren?**

Volgens de peilmetingen van het waterschap had de boezem, de Grootte Heicop, voorafgaand aan de extreme neerslag een normale stand. Tijdens de neerslag stond het peil hoger dan normaal (vanwege lozingen), het kwam echter niet in de buurt van de kritische waarde dat niet meer geloosd kon worden.

Volgens boezembeheerder AGV was de wat hogere stand niet alleen het gevolg van lozing en neerslag op het water, maar zorgde de wind uit het noorden/oosten ook voor enige opstuwing.

De doorstroming van de Grootte Heicop is bij de verbreding van de A2 verbeterd. Toch zal als gevolg van kunstwerken (bruggen) en bochten nog steeds enige (extra) stuwing optreden.

- 2. Er zijn vanuit de klankbordgroep ook veel vragen gesteld over beheer en onderhoud door waterschap en gemeente aan de watergangen, duikers, stuwen, roosters van de gemalen. Vraag is of dat wellicht niet toereikend is geweest.**

Het watersysteem was voldoende op orde om tijdens normale omstandigheden regenwater adequaat af te voeren. Gedurende een relatief korte periode zijn pompen uitgevallen (circa 1% van de pomptijd). Verder heeft een stuw onbedoeld vijf uur open gestaan.

Tijdens de periode van wateroverlast bleek op enkele plekken sprake van verstopping, al dan niet als gevolg van materiaal dat werd meegevoerd door de sterke stroming. In de meeste gevallen werden deze verstoppingen snel opgelost (soms door oplettende inwoners; waarvoor dank).

- 3. Wordt de zomerschouw nog uitgevoerd?**

De zomerschouw, in de zin van een controle op het uitmaaien van scheislotten in de zomerperiode, bestaat niet meer.

Wat wel gebeurt in bemalingsgebied De Tol is het volgende:

- *Wekelijks inspectie op drijfvuil en verstopping bij de kunstwerken (stuwen, duikers) in de hoofdwatgangen (in onderhoud bij waterschap) en het oplossen eventuele problemen.*
- *Tweewekelijkse inspectie op begroeiing in hoofdwatgangen. Meestal resulterend in twee maairondes per jaar, alleen bij zeer geringe aangroei pleksgewijs slechts één maaironde per jaar.*
- *Belangrijke kleine watgangen (in onderhoud bij derden) worden op beperkte schaal geschouwd in het najaar.*
- *Eén keer in de vier jaar worden alle sloten op diepte en profiel geschouwd en daarna eventueel gebaggerd.*

4. Worden sloten nog gecontroleerd op begroeiing? Wanneer gaan jullie meer doen aan het onderhoud van sloten?

Het waterschap controleert hoofdwatgangen elke twee weken op begroeiing. Op het moment dat waterplanten de stroming behoorlijk gaan afremmen vindt een maaibeurt plaats. In bemalingsgebied De Tol is dit één tot twee keer per jaar, in juli/augustus en oktober/november. Het waterschap ziet geen reden om dit onderhoud aan te passen. Wel zal bij een volgende extreme neerslag meer aandacht worden gegeven aan mogelijke verstopping.

Het onderhoud van andere watgangen is voor de eigenaren van de – aanliggende - grond (de ‘aangelanden’).

5. Graag technische informatie op de site van het waterschap?

- **Het peilbesluit van de polders Kortrijk en Portengen;**
- **Het watergebiedsplan dat daaraan ten grondslag heeft gelegen;**
- **De maaiprotocolen van de hoofdwatgangen die in beheer zijn van HDSR met de bijbehorende kaarten;**
- **De journalen van de elektronische peilregistratie van de relevante peil-punten die in dit gebied aan de orde zijn.**

Peilbesluiten, watergebiedsplan en peilregistraties staan op de site van het waterschap. Er bestaat geen apart maaiprotocol. Het besluit tot maaien en de wijze waarop is maatwerk per gebied of watgang.

6. Ik woon in Kortrijk en op zaterdag hebben wij ook al 30mm gehad, en die was nog niet weggepompt. Dus je bent je buffer in je eigen hoofdwatgangen al kwijt doordat je dat niet weggemalen hebt. Gemaal De Tol heeft toen niet gedraaid.

Volgens het KNMI is boven bemalingsgebied De Tol van zaterdag 8.00u tot zondag 8.00u circa 15 mm neerslag gevallen. Van vrijdag 8.00u tot zaterdag 8.00u was dat 5 mm. Gemaal De Tol heeft in die periode het gewenste waterpeil gehandhaafd, waardoor in de watgangen sprake was van de normale hoeveelheid berging.

7. Het uitvallen gedurende enige tijd van één van de tijdelijke pompen van Haarrijn is toch geen storing. Dat is gewoon menselijk falen. Dat wordt toch gecontroleerd. Wat was de aard van de storing?

Eén van de tijdelijke pompen voor het nieuwe gemaal Haarrijn is gedurende 8 uur uitgevallen vanwege oververhitting. Een beveiligingsmechanisme zet de pomp dan uit. Toen de beschermkappen van de pomp waren gehaald was er voldoende koeling en kon de pomp continu draaien.

8. **Heeft de Grootte Heicop wel voldoende afvoercapaciteit naar het Amsterdam-Rijnkanaal? Bij de verbreding van de A2 zijn daar zo veel draaiingen bijgekomen. Daar gaat wel iets fout.**

De Grootte Heicop heeft voldoende afvoercapaciteit naar het Amsterdam-Rijnkanaal. Bij de aanleg van de A2 is de afvoer juist verbeterd (ondanks de bocht). De afvoercapaciteit kan alleen beperkt worden door een hoge waterstand op het Amsterdam-Rijnkanaal.

9. **Bij welke neerslag kan Kockengen binnen 24 uur worden droog worden gepompt?**

De woonkern van Kockengen kan binnen één etmaal op normaal peil worden gebracht, zolang het water niet over het maaiveld vanuit de polders rond Kockengen terugstroomt naar de woonkern. Het is lastig om dit te koppelen gekoppeld aan een hoeveelheid neerslag.

10. **De noodpomp bij de Sportweg heeft daar de sloot droog getrokken. De vissen zijn daardoor dood gegaan. Hoe zit dat?**

De pomp heeft daar in eerste instantie te hard gezogen, om het water zo snel mogelijk weg te malen. Een volgende keer zal de inzet van de pomp met meer beleid gebeuren.

11. **Wat is het minimum en maximum van de Haarrijnse Plas? Hoeveel opslag zit daar? Die Haarrijnse plas is gewoon een zandgat, die kun je wel 20cm lager doen en als boezemwater gaan gebruiken.**

Het minimale streefpeil van de Haarrijn is NAP-1,30m en het maximale streefpeil NAP-1,0m. Met een oppervlak van 80 hectare levert dat een berging van 240.000 m³. Het waterschap laat in het kader van voormalen het peil van oppervlaktewater nooit meer zakken dan vijf centimeter onder het streefpeil. Voor de Haarrijnse Plas zou dat tot NAP-1,35m zijn. Een verlaging van 20 cm van het laagste peil zou technisch waarschijnlijk wel kunnen, maar zou geen reguliere vorm van voorbereiden zijn. Het zou aparte besluitvorming vragen.

12. **Wat heeft de gemeente (merkbaar voor de burger) gedaan na de wateroverlast van oktober vorig jaar?**

De gemeente heeft gewerkt aan het programma voor de aanpak van het dorp, bewoners en het waterschap hebben daaraan een bijdrage geleverd. Samen met de provincie en het waterschap heeft de gemeente gewerkt aan de afronding van het pakket afspraken over de bestendige toekomst van Kockengen voor wat betreft wateroverlast en beperking bodemdaling. De gemeenteraad heeft besloten 20 miljoen beschikbaar te stellen voor de aanpak van het dorp. De voorbereiding van de eerste buurt (Van Zuylenweg en omgeving) is afgerond. Het werk is aanbesteed en zal eind oktober buiten starten.

13. **Wij dachten dat na de bouwvak zou worden gestart met het ophogen van de straten. Dat is niet gebeurd en we weten helemaal van niets. Dat is een communicatieprobleem.**

De bewoners van de betreffende buurt zijn de afgelopen maanden uitgenodigd bij twee informatiebijeenkomsten over de aanpak. Op 7 oktober zijn de bewoners per woning voor een gesprek uitgenodigd over de aanpak. Het werk begint (buiten) eind oktober. Op zeer korte termijn wordt een aparte site actief waarin de voortgang en achtergronden van het project zijn te vinden.

14. Staan er niet te veel gemalen te lozen op de Groote Heicop.

Nee, de boezem de Groote Heicop is berekend op de huidige gemalen. Bij de inzet van noodgemalen wordt steeds in de gaten gehouden of de boezem het nog aan kan.

15. Is de afvoercapaciteit van gemaal De Tol wel voldoende?

Ja, deze is voldoende. Deze voldoet aan de landelijke afvoernorm van 13 mm neerslag per etmaal voor een dergelijk (polder)gebied.

16. Moet je niet aan de andere kant van de snelweg een nieuw gemaal bouwen, dat direct loost op het Amsterdam-Rijnkanaal?

Het waterschap neemt deze optie mee in de mogelijke oplossingsrichtingen, hoewel bemalingsgebied De Tol al aan de normen voldoet. Eerlijkheidshalve geven we daarbij aan dat op voorhand de optie niet erg kansrijk is. Met de aanleg van een extra gemaal in dit gebied wijkt het waterschap af van de norm. Bovendien is het een zeer dure optie.

17. Wilt u het op de site aangeven als de beantwoording van vragen meer tijd vraagt dan de toegezegde twee weken?

Dat zullen we doen.